

Paide linna, Paide valla ja Roosna-Alliku valla ühinemislepingu seletuskiri

Ühinemislepingu õiguslik alus: kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkt 10, Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹, haldusreformi seadus, kohaliku omavalitsuse üksuste ühinemise soodustamise seadus, Paide Linnavolikogu ettepanek Paide Vallavolikogule ja Roosna-Alliku Vallavolikogule algatada ühinemisläbirääkimiste korraldamine (17. detsembri 2015 otsus nr 91), Paide Vallavolikogu (28. jaanuari 2016 otsus nr 1) ning Roosna-Alliku Vallavolikogu (26. veebruari 2016 otsus nr 2) otsused ühinemisläbirääkimiste korraldamisega nõustumise kohta.

Vastavalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹ lõike 2 punktile 1 lisatakse ühinemislepingule seletuskiri, milles peab olema märgitud haldusterritoriaalse korralduse muutmise vajaduse põhjendus, territooriumi suurus (pindala) ja alaliste elanike arv.

1. Haldusterritoriaalse korralduse muutmise vajaduse põhjendus.

Paide linna, Paide valla ja Roosna-Alliku valla ühinemisläbirääkimiste käigus on poolte esindajad seadnud ühiseks eesmärgiks tänaste omavalitsuste jätkusuutliku arengu ja strateegilise juhtimisvõimekuse suurendamise. Sellega soovitakse ühendada tänaste omavalitsusüksuste arengupotentsiaal ja tugevused, et anda oluline tõuge piirkonna tasakaalustatud arengusse.

- Ühinemine võimaldab parandada omavalitsuse elanike elukvaliteeti ning arendada infrastruktuuri.
- Ühinemine võimaldab tagada kogu piirkonna tervikliku ja tasakaalustatud arengu ning ühtse juhtimise, mis on eelduseks kohaliku omavalitsuse jätkusuutlikule tegevusele ning majandusliku potentsiaali kasvule, sealhulgas võimekusele osaleda planeerimises ja ühisprojektides.
- Ühinemisega tagatakse suurem haldussuutlikkus, kvaliteetsemate avalike teenuste osutamine, kasutades selleks paremini olemasolevat inimressurssi ning hoonete ja vara ressurssi. Suurem eelarve võimaldab maandada paremini finantsriske ning koondada ressursse prioriteetsete tegevuste kiiremaks ja kvaliteetsemaks läbiviimiseks.
- Suuremas omavalitsuses on võimalik osutada ka selliseid teenuseid, mille sihtrühm eraldiseisvate valdade/linnana on liiga väike.
- Suuremal territooriumil on võimalik ellu viia detsentraliseeritud juhtimist, st kohaliku kogukonna ja külaliikumise kaasamist juhtimisse ning kogukonnateenuste arendamist ühendustega koostöös. Ühinemise tulemusena väheneb piirkonnasisene rivaliteet, ühiselt on võimalik planeerida piirkonna sotsiaalmajanduslikku arengut (lasteaiad, koolid, huviharidus, sotsiaalasutused, vaba aja ja sportimise võimalused) tagades nende teenuste kättesaadavuse ja ühtlase kvaliteedi kõigis piirkondades.

Ühinemislepingu heakskiitmine ja elluviimine on kooskõlas Eesti Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud haldusreformi ajakava ja põhimõtetega, mille kohaselt on

haldusreformi ajakava üheks etapiks KOV omaalgatuslike ühinemiste etapp kuni korraliste kohalike valimisteni 2017. aasta oktoobris.

2. Territooriumi suurus

Läbirääkivatest omavalitsustest kõige suurema territooriumiga on Paide vald (300,58 km²), järgnevad Roosna-Alliku vald (132,16 km²) ja Paide linn (10,13 km²). Ühendomavalitsuse kogupindalaks kujuneb 442,87 km².

3. Alaliste elanike arv

Rahvastikuregistri andmetel oli 1. juuli 2016 seisuga läbirääkimistes osalevate omavalitsuste elanike arv järgmine:

Paide linn 8 198
Paide vald 1 644
Roosna-Alliku vald 1 052

Seega kujuneks moodustatava omavalitsuse rahvaarv kokku 10 893 inimest.

Elanike arvu ning vanuseliste koosseisu iseloomustab alljärgnev tabel.

KOV/vanuserühm arv (osakaal)	0 – 6	7 – 18	19 – 64	65+	KOKKU 01.01.2016
Paide linn	565	1041	4882	1770	8258
Paide vald	121	165	1050	318	1654
Roosna-Alliku vald	58	113	671	220	1062

4. Maksumaksjate arv ja põhitegevuse tulud

	Paide linn	Paide vald	Roosna-Alliku vald	KOKKU
Maksumaksjate arv märts 2016	3 639	736	447	4 822
Maksumaksjate osakaal elanikkonnast	44,4%	44,8%	42,5%	44,3%
Eelarve maht 2016	9 883 879	1 652 115	1 172 305	12 708 303
Põhitegevuse tulud	9 532 308	1 392 784	1 135 894	12 060 989
Tulumaks elaniku kohta	627,36	608,45	546,58	616,71
Tulumaks maksumaksja kohta	1 413,34	1 359,10	1 286,35	1 393,29

5. Läbirääkimiste käik

- **26.02.15** – Paide linn tegi ettepaneku kõikidele Järvamaa omavalitsustele alustada läbirääkimisi maakonnaülese ühisomavalitsuse loomiseks – Türi ja Koigi otsustasid läbirääkimisi mitte alustada.
- **17.12.15** – Paide linn tegi ettepaneku nn “Südamaa valdadele” – Paide, Väätša, Roosna-Alliku, Kareda, Koigi, Imavere.
- **28.01.16** – Järva-Jaani vald tegi ettepaneku Albu, Ambla, Imavere, Kareda, Koeru, Koigi, Roosna-Alliku valdadele. Roosna-Alliku valis ühinemisel Paide suuna.
- **29.03.16** – Koeru vald tegi ettepaneku kõikidele Järvamaa omavalitsustele maakonnaülese ühisomavalitsuse loomiseks - ettepanek ei leidnud toetajaid.
- **12.05.16** – Koigi lõpetas läbirääkimised Paide suunal.
- **16.06.16** lõpetasid läbirääkimised Paide suunal ka Väätša ja Imavere.

Ühinemiskõnelusi jätkasid Paide linn, Paide vald ja Roosna-Alliku vald. Lepingu ettevalmistamise perioodil käis juhtkomisjon koos regulaarselt kaks korda kuus. Augusti alguseks oli lepinguprojekt valmis, see saadeti ühinevate omavalitsuste volikogudele ning

avalikkusele läbivaatamiseks ja ettepanekute tegemiseks. Augusti lõpul ja septembri alguses toimusid piirkondlikud rahvakoosolekud, Paide vallas toimus kohtumine kaheksas külas, Roosna-Alliku vallas kahes külas, Paide linnas toimus üks koosolek. Inimeste osalemine rahvakoosolekul oli üsna tagasihoidlik. Ühinemislepingule tehti kokku 52 muudatusettepanekut, suurem osa oli neist redaktsioonilised, kuid oli ka sisulisi ettepanekuid. Juhtkomisjon kiitis heaks 36 ettepanekut, 5 ettepanekut arvestati osaliselt, 11 ettepanekut ei arvestatud erinevatel põhjustel.

6. Rahvaküsitluste tulemused

Haldusterritoriaalse korralduse ja haldusüksuse piiride muutmisega kaasnevaks elanike arvamuse väljaselgitamiseks viidi Roosna-Alliku vallas, Paide vallas ning Paide linnas 6.-7. novembril 2016 läbi küsitlused. Küsitlustulemused olid järgmised:

	Nimekirjas	Osalenuid	Osalus %	"jah"	"ei"
Paide linn	6786	97	1,4	77	20
Paide vald	1413	107	7,6	90	17
Roosna-Alliku vald	913	101	11,1	91	10
KOKKU	9112	305	6,7	258	47

Ühinemisleping on koostatud kooskõlas Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9¹, lepingus on sätestatud kõik vajalikud kokkulepped.